

**ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ,
ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА І ПРАВА**



Навчального-наукового інституту економіки,
управління, права та інформаційних технологій

**III Міжнародна науково-практична конференція
(заочна форма)
«ФОРМУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР В РАМКАХ
ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ»**



м. Полтава, 24 березня 2020 року

УДК 330.15:334.723
ББК 65.291.5

Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) «Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору» – Полтава, 2020. – 345 с.

У матеріалах конференції розглядаються аспекти методології і практики управління господарської діяльності підприємств в рамках інтеграції до європейського простору.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, фахівців практиків. Матеріали друкуються мовою оригіналів. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

Голова організаційного комітету:

Махмудов Х. З. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Члени організаційного комітету:

Калашник О.В. – секретар конференції, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Галич О. А. – кандидат економічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій Полтавської державної аграрної академії.

Михайлова О. С. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Писаренко С. В. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії;

Мороз С. Е. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Кальян О. С. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

ЗМІСТ

Бараболя О.В.	ЯКІСТЬ ТА БЕЗПЕЧНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ	13
Бардіна Т.О.	ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ, ЩО ФУНКЦІОНУЮТЬ НА ТЕРИТОРІЇ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	15
Басова Ю.О., Губа Л.М., Кобищан Г.Д.	АСПЕКТИ КЛАСИФІКАЦІЇ СУЧАСНОГО АСОРТИМЕНТУ ФАЙЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	17
Басюк Т.С., Світлична А.В.	ПРОБЛЕМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	20
Баценко Л.М., Рещетіло С.О.	УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА	21
Біловодська О. А., Кравчук М. О.	ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОЗИЦІОНУВАННЯ БРЕНДІВ У ГОТЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ	24
Бородай А.Б., Суткович Т.Ю.	СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПРОЦЕСІ СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОЇ ХАРЧОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	27
Бражник Л. В., Чумак В.Д.	ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ КРИЗИ	31
Брикульський М. В., Сьомич М. І.	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ	33
Васильєва Ю. А., Дем'яненко Н. В.	СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	36
Велієва В.О.	ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	39
Вороніна В. Л., Гордієнко В. О.	ПРОБЛЕМИ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ДИНАМІЧНОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА	40
Воронько-Невіднича Т.В.	ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ПІДПРИЄМСТВА	42
Гнітій Н.В., Годунок А.Д.	ЕКСПЕРТИЗА ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ГЛАЗУРОВАНИХ СИРКІВ	44

Дроботя Я. А. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНДИКАТОР ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	82
Дубовик С.Г. ЯКІСТЬ МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ	84
Дядик Т.В. СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО	87
Єгорова О.В. ЯКІСНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА	89
Жмайлова О.Г. РОЛЬ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ У ВИЗНАЧЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	92
Зеленський А.В., Зеленський В.А. ПЕРСПЕКТИВИ МАЙБУТНЬОГО ТА РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ АПК УКРАЇНИ	95
Зоря О.П., Яснолоб І. О. Гаспарян Г.А. КЛАСТЕРИЗАЦІЯ ЯК НАПРЯМ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР АГРАРНОЇ СФЕРИ	98
Зось-Кіор М. В. АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ	100
Іванова В. В. Іванов О.М. ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЯ ЯК СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА	104
Іванова О.М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ ІТ-ПІДПРИЄМСТВА	106
Кайнаш А. П., Будник Н. В. ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПАШТЕТІВ З РОСЛИННИМИ ДОБАВКАМИ ДЛЯ ДИТЯЧОГО ХАРЧУВАННЯ	109
Калашник О. В., Дмитренко О. Ю. ВИБІР КРИТЕРІЇВ ІДЕНТИФІКАЦІЇ СЕНПОЛІЙ ДЛЯ СКЛАДАННЯ АЛГОРИТМУ ЇХ РОЗПІЗНАВАННЯ	112
Калініченко О. В. ОЦІНКА РІВНЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ	114
Калюжна Ю.П. ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА – ЗАПОРУКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В РИНКОВИХ УМОВАХ	118
Кацай Ю.О., Лозинська Т. М. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ	119

Таблиця 1

Класифікація ознак ідентифікації сорту сенполії

Детерміновані	Ймовірнісні	Логічні	Структурні
Висота крони	Габаритна група	Краї пелюсток	Основний колір квітки Р (Pink або Rose)
Діаметр квітки	Форма квітки	Тип листової пластини	Основний колір листової пластинки
Кут нахилу квітконосів	Тип квітки (пелюсток)	Форма листової пластинки	Основний колір зворотної сторони листової пластинки
		Форма краю листової пластинки	
		Вигляд поверхні	
		Тип жилкування	

Перераховані ознаки ідентифікації сенполій є основою для складання алгоритму ідентифікації. Якщо об'єкт виявляється сеполією, то з'ясовується, чи має він ряд ознак, які визначають приналежність даному сорту. Після виконання всіх дій алгоритму отримуємо висновок про те, чи є досліджувані об'єкти фальсифікованими, а також до якого сорту він відноситься за рядом ознак.

Список використаних джерел

1. Титаренко Л.Д., Павлова В.А. Ідентифікація та фальсифікація продовольчих товарів: конспект лекцій. URL: <https://studfile.net/preview/5424152/>. (дата звернення: 15.03.2020).
2. Полікарпов І.С., Закусілов А.П. Ідентифікація товарів : підручник. К : Центр навчальної літератури, 2005. 344 с.

Калініченко О. В.
*к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки
та міжнародних економічних відносин
Полтавської державної аграрної академії*

**ОЦІНКА РІВНЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА
ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ**

У нинішніх економічних умовах усе більшої актуальності набуває питання зменшення й раціонального використання енергетичних ресурсів у технологіях вирощування сільськогосподарських культур, особливо енергозатратних, зокрема цукрових буряків. До цього спонукає порівняно високий рівень цін на основні види матеріально-технічних енергетичних ресурсів, які використовуються в технологіях вирощування польових культур (паливно-мастильні матеріали, мінеральні добрива, пестициди, сільськогосподарська техніка та запасні частини до неї) [1, с. 46].

При оптимізації енергоспоживання важливого значення набуває така категорія як “енергетична ефективність”, підвищення якої характеризує максимізацію кінцевих результатів при мінімізації витрат енергетичних ресурсів.

Категорія “енергетична ефективність в рослинництві” може бути визначена як ступінь оптимізації сукупних витрат енергії у розрахунку на одиницю продукції рослинництва або земельної площі в обробітку, здійснених без погіршення якості за найменшого негативного впливу на навколишнє середовище [4, с. 89].

Для оцінки рівня енергетичної ефективності виробництва цукрових буряків пропонується використовувати такі показники: прямі енергетичні витрати на виробництво цукрових буряків; непрямі енергетичні витрати на виробництво цукрових буряків; сукупні енергетичні витрати на виробництво цукрових буряків; енергомісткість виробництва цукрових буряків; енергомісткість виробництва цукру, що міститься в одиниці виробленої цукросировини; енергетичний прибуток на 1 га посівної площі цукрових буряків; коефіцієнт енергетичної ефективності цукрових буряків.

Прямі енергетичних витрат на виробництво цукрових буряків враховують енергетичні витрати на рівнях їх придбання (залучення), безпосередньо виробничого процесу та на товарному рівні [2, с. 8; 3, с. 6]:

$$E_{\text{пр}} = \sum_{i=1}^n (E_{\text{di}} + E_{\text{mi}} + E_{\text{zi}} + E_{\text{ui}}), \quad (1)$$

де $E_{\text{пр}}$ – прямі енергетичні витрати на виробництво цукрових буряків, МДж;

E_{di} – витрати енергії, уречевленої у паливно-мастильних матеріалах, електроенергії, МДж;

E_{mi} – витрати енергії, уречевленої у насінні, мінеральних та органічних добривах, засобах захисту рослин, МДж;

E_{zi} – витрати енергії живої праці, МДж;

E_{ui} – витрати енергії, уречевленої в основних засобах виробництва, МДж.

Непрямі енергетичні витрати на виробництво цукрових буряків визначаються як сукупність витрат енергії управлінського та обслуговуючого персоналу, засобів на забезпечення діяльності вказаної категорії працівників, на обслуговування виробничої та соціальної інфраструктури [2, с. 9; 3, с. 6]:

$$E_{\text{нпр}} = \sum_{i=1}^n (E_{\text{si}} + E_{\text{yi}} + E_{\text{di}}), \quad (2)$$

де $E_{\text{нпр}}$ – непрямі енергетичні витрати на виробництво цукрових буряків, МДж;

E_{si} – витрати енергії управлінського та обслуговуючого персоналу, МДж;

E_{yi} – витрати енергії на засоби забезпечення діяльності управлінського та обслуговуючого персоналу, МДж;

E_{di} – витрати енергії на обслуговування виробничої та соціальної інфраструктури, МДж.

Сукупні енергетичні витрати на виробництво цукрових буряків [2, с. 9; 3, с. 6]:

$$E_c = E_{пр} + E_{нпр}, \quad (3)$$

де E_c – сукупні енергетичні витрати на виробництво цукрових буряків, МДж;

$E_{пр}$ – прямі енергетичні витрати на виробництво цукрових буряків, МДж;

$E_{нпр}$ – непрямі енергетичні витрати на виробництво цукрових буряків, МДж/га.

Енергомісткість виробництва цукрових буряків визначається як відношення необхідних сукупних витрат енергії до обсягу виробництва (вартості) коренеплодів [2, с. 9; 3, с. 7]:

$$EM_{цб} = \frac{E_c}{ОВ_{цб} (ВП_{цб})}, \quad (4)$$

де $EM_{цб}$ – енергомісткість виробництва цукрових буряків, МДж/т (МДж/грн);

E_c – сукупні витрати енергії на виробництво цукрових буряків, МДж;

$ОВ_{цб} (ВП_{цб})$ – обсяг (вартість) виробництва цукрових буряків, т (грн).

Показник енергетичного прибутку в розрахунку на 1 га посівної площі розраховується як різниця між сукупною енергією, накопиченою в коренеплодах, та енергетичними витратами на виробництво цукрових буряків [3, с. 7]:

$$Пр_e^{1га} = Вр_e^{1га} - В_e^{1га}, \quad (5)$$

де $Пр_e^{1га}$ – енергетичний прибуток, МДж/га;

$Вр_e^{1га}$ – сукупна енергія, накопичена в коренеплодах, зібраних з 1 га посівної площі, МДж;

$В_e^{1га}$ – енергетичні витрати на 1 га посівної площі, МДж.

Значення коефіцієнта енергетичної ефективності цукрових буряків свідчить про доцільність виробництва коренеплодів та окупність енергетичних витрат [2, с. 9; 3, с. 7]:

$$K_{ee} = \frac{E_{цб}}{E_c}, \quad (6)$$

де K_{ee} – коефіцієнт енергетичної ефективності;

$E_{цб}$ – сукупна енергія, накопичена в цукрових буряках, МДж;

E_c – сукупні витрати енергії на виробництво цукрових буряків, МДж.

На основі проведених досліджень визначені інтервали допустимих значень коефіцієнта енергетичної ефективності: $K_{ee} < 1$ – виробництво неефективне; 1 –

2 – низький рівень ефективності; 2 – 3 – середній; 3 – 3,5 – вище середнього; $K_{ee} > 3,5$ – високий.

Застосування критерію енергомісткості виробництва цукру, що міститься в одиниці виробленої цукросировини (на момент надходження коренеплодів до переробного підприємства) дозволяє враховувати не лише обсяги виробленої продукції, але й її якість [2, с. 10; 3, с. 7]:

$$EM_{ц} = \frac{E_c}{OB_{цб} \cdot БЦ \cdot K_{в.ц}}, \quad (7)$$

де $EM_{ц}$ – енергомісткість виробництва цукру, що міститься в одиниці виробленої цукросировини, МДж/т;

E_c – сукупні витрати енергії на виробництво цукрових буряків, МДж;

$OB_{цб}$ – обсяг виробництва цукрових буряків, т;

$БЦ$ – біологічна цукристість цукрових буряків, коефіцієнт;

$K_{в.ц}$ – коефіцієнт вилучення цукру з коренеплодів.

Дані показники дозволяють оцінити технологію в цілому, а також порівняти ефективність виробництва цукрових буряків у різних природнокліматичних зонах. Наприклад, визначити, що вигідніше: багаторазове внесення гербіцидів при мінімумі механічних обробітків, чи боротьба з бур'янами механічними засобами; використання підвищених норм внесення добрив, чи помірних доз у сполученні з засобами регулювання росту та розвитку рослин; застосування органічних чи мінеральних добрив, або їх поєднання. При цьому враховується не лише розмір прямих енергетичних витрат, а також доцільність здійснення непрямих витрат енергії, і обґрунтованість таких витрат. Тобто забезпечення найвищого рівня урожайності цукрових буряків, скорочення втрат урожаю, недопущення необґрунтованого зниження рівня цукристості вироблених коренеплодів за мінімальних сукупних енергетичних витрат.

Отже, запропоновані методичні підходи можуть бути науково-методичною основою для оцінки енергомісткості технологічних операцій виробництва цукрових буряків, а також для проектування ресурсозберігаючих технологій.

Список використаних джерел

1. Гангур В. В., Сокирко П. Г., Тоцький В. М. Урожайність та економічна ефективність вирощування соняшнику за різних способів обробітку ґрунту. Вісник полтавської державної аграрної академії. Полтава. №1. 2011. С. 46 – 48.
2. Калініченко О. В. Енергетична оцінка ефективності виробництва гібридів цукрових буряків. Цукрові буряки: журнал буряківників і цукровиробників України. К. №6 (96). 2013. С. 8 – 10.
3. Калініченко О. В. Оцінка і шляхи підвищення економічної та енергетичної ефективності виробництва цукрових буряків: автореф. дис. ... канд. екон. наук.: 08.00.04. Полтава, Полтав. держ. аграр. акад., 2011. 20 с.
4. Калініченко О. В. Теоретична сутність категорій “енергетична ефективність” та “енергетична ефективність в рослинництві”. Економіка АПК.